

VÄND
för svensk
version!

Suunnitelmissa jätteen vastaan- oton uudistus - lajittelu jatkuu s. 4

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

///
NYKYAIKAINEN
KAATOPAIKKA

s.6

///
PIENIÄ
ARJEN
VALINTOJA

s.7

Lajitteluohjeet

Teksti ja kuvat: Annika Haukkasalo

Omaan jäteastiaan

BIOJÄTE MUSTASSA PUSSISSA

- Ruoantähteet ilman pakkausta
- Vaipat ja siteet
- Pieneläinten kuivikkeet (esim. kissanhiekka)
- Teepussit ja kahvinporot suodattimien

ENERGIAJÄTE VAALEASSA PUSSISSA

- Tyhjä elintarvikkeiden pakkaukset (muovi, paperi, kartonki, styroksi)
- Talouspaperi
- Pienet muoviesineet, kuten tiski- ja hammasharjat
- Tekstiilit

Pussien tulee olla kooltaan korkeintaan 40 litraa. Muista sulkea pussit kunnolla.

Ekopisteelle

Lasi, metalli, paperi ja paristot.
Joissain ekopisteissä on myös keräysastia kartongille.

Ethän jätä astioiden ulkopuolelle tavaraa. Ekopisteet on tarkoitettu vain pienikokoisille jätteille.

Hyötykäyttöasemalle

Energiajäte, puu, metalli, lasi, paperi, pahvi, vaarallinen jäte, sähkö- ja elektroniikkaromu, loppusijoitettava jäte.

Hyötykäyttöasemalle voit maksutta viedä kaiken kotitaloudessa syntyvän jätteen, paitsi biojätteen, lääkkeet, renkaat ja räjähteet.

Kumpaan pussiin jätteesi pudotat?

Kun jääkaapin perältä löytyy vanha homeinen juustonkannikka, voi ruoan tuunaaminen tähteistä olla jo myöhäistä. Juuston on silloin aika jatkaa matkaansa mustaan pussiin. Mutta mitä tapahtuu pakkaukselle? Toivottavasti pudotat sen siihen vieressä olevaan vaaleaan pussiin, johon muutkin elintar-

vikepakkaukset kuuluvat.

Aina lajittelu ei kuitenkaan suju näin mallikkaasti. Selvityksemme mukaan mustan pussin sisällöstä 13 % on energiajätettä. Siihen sisältyy melko monta väärään pussiin heitettyä elintarvikkeiden pakkauksia. Ne ovat yleisin väärin lajiteltu jäte mustassa pussissa. Samoin vaaleaan

pussiin eksyy paljon biojätettä, jopa 25 % vaalean pussin sisällöstä. Jotta saisimme juustonkannikasta mädättämällä biokaasua ja sen pakkauksesta jätteenpolttolaitoksessa sähköä, täytyy jätteiden löytää oikeaan pussiin jo lajitteluvaiheessa. Oheisesta lajitteluohjeesta voit tarkistaa, minne jätteesi kuuluvat.

Psst...

Kun juustolle ei ole käynyt aivan näin huonosti, voit käyttää kuivanutta juustonkannikkaa herkullisiin bruschetta-leipiin. Ohje löytyy sivulta 7.

Myyttejä jätteistä

Teksti: Annika Haukkasalo Kuva: Björn Stjernvall

Jätteisiin liittyy paljon myyttejä ja uskomuksia, kuinka jätteet käsitellään ja mitä niille tapahtuu lajittelun jälkeen. Nyt tarumme muutamaan myyttiin ja kerromme totuuden niiden takaa.

Samaan astiaan, mutta eri osoitteeseen

MYYTTI: Lajittelemme kotona biojätteen ja energiajätteen erivärisiin pusseihin, mutta kotipihassa heitämme ne kuitenkin samaan jäteastiaan. Vielä jäteautossakin kaikki pussit matkaavat samassa säiliössä. Onko lajittelu mustaan ja vaalean pussiin turhaa, jos molemmat pussit laitetaan pihalla samaan astiaan?

MYYTINMURTO: Lajittelu ei ole turhaa, sillä pussit eivät päädy samaan paikkaan. Jäteauto tuo pussit Pietarsaaren Pirilön jäteaseman lajitteluhalliin, jossa vaaleat pussit erotellaan koneellisesti eri konttiin kuin mustat pussit.

Bisnestä jätteistä

MYYTTI: Maksamme jätteiden kuljetamisesta ja käsittelystä, mutta kuitenkin jätteitä saadaan hyödynnettyä raaka-aineena ja energiana. Eikö silloin asiakkaiden kuuluisi saada rahaa toimittamistaan jätteistä?

MYYTINMURTO: Kaikkien jätteiden käsittely maksaa. Vain pieni osa jätteistä on raaka-aineeltaan arvokkaampaa, kuin siihen kuluvat käsittelymaksut. Niillä tuotoilla kuitenkin katetaan muista jätteistä syntyneitä kustannuksia. Eniten säästät rahaa tuottamalla mahdollisimman vähän jätettä, eli ostat vain tarpeeseen, korjaat ja kunnostat vanhoja tavaroita ja kierrätät tuotteet mahdollisimman pitkälle.

Vapautus jätehuollosta

MYYTTI: Jos tuotan vain vähän jätettä, eikö silloin pitäisi saada vapautus jätehuollosta?

MYYTINMURTO: Jokainen meistä tuottaa jätettä ja sen vuoksi jätelain mukaan jokaisen kiinteistön on kuuluttava järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Jättemaksu voidaan jättää perimättä vain, jos kiinteistössä ei asu ketään. Vapautuksia ei ole myönnetty Suomessa vuoden 2006 jälkeen, jolloin jätelaki muuttui. Kaikki jätteenkäsittelyn poikkeavat päätökset tehdään Pohjanmaan jätelautakunnassa.

Kuinka pitkälle jätteitä hyödynnetään?

MYYTTI: Kannattaako jätteet hyödyntää erillään, kun kuitenkin jäteautotkin saastuttavat kiertäessään keräämässä eri jätelajeja?

MYYTINMURTO: Mitä paremmin saamme erilaiset jätelajit kerättyä erillään, sitä suurempi on niiden hyödyntämismahdollisuus ja vastaavasti pienempi ympäristövaikutus. Kuljetukset keräyspisteiltä on järjestetty keskitetysti, joten kuljetuksien ympäristöhaitat on minimoitu. EU edellyttää jäsenvaltioilta toimenpiteitä jätteiden synnyn ehkäisemiseksi sekä jätteiden hyödyntämiseksi ja tämä velvoite on kirjattu jätelakiin. Maapallon luonnonvarat ovat rajalliset, minkä vuoksi jätteitä on järkevää käyttää raaka-aineena. Tänä vuonna maapallon vuoden aikana tuottamat uusiutuvat luonnonvarat käytettiin loppuun jo 19. elokuuta ja ylikulutus vain kasvaa jatkuvasti.

Kuva: Björn Stjernvall

Katse tulevaisuuteen

Ekoroskin optinen lajittelulaitos on ollut käytössä lähes 20 vuotta ja laitos on uusimisen tarpeessa. Nykyinen tekniikka on täysin vanhentunutta ja käytännössä edessä on kokonaan uuden laitoksen rakentaminen tai jonkun muun vaihtoehdon toteuttaminen.

Toimintaympäristössämme on tapahtunut suuria muutoksia, jotka on otettava huomioon kun pohdimme tulevaisuuden vaihtoehtoja. EU:n direktiivit ja jätehierarkia sekä ohuiden muovipussien käytön rajoittaminen tai jopa kieltäminen ovat tällaisia seikkoja. Myös yhteistyökumppanimme Stormossenin toteuttamat muutokset omassa jätteenkäsittelyssään vaikuttavat biojätteidemme käsittelyyn ja kustannuksiin.

Uudistusten lähtökohtana on kuitenkin nykyisen syntypaikkalajittelun (lajittelu bio- ja energiajätteeseen) säilyttäminen, koska se johtaa korkeaan hyötykäyttöasteeseen ja kotitaloudet ovat omaksuneet järjestelmän hyvin. Tavoitteena on myös pitää kotitalouksien jätteenkäsittelyn kustannukset nykytasolla, joka on selvästi alhaisempi kuin keskimäärin Suomessa.

Optisen lajittelulaitoksen uusiminen edellyttää laitoksen toimittajan antaman tarjouksen mukaan siirtymistä erottelemaan biojätepusseja energiajätteestä (päinvastoin kuin nykyään) ja se edellyttää biojätteen pakkaamista värilliseen, esimerkiksi vihreään pussiin, sillä optiikka ei erota mustaa. Käytämme vuosittain Ekoroskin alueella yli 20 miljoonaa muovipussia kotitalousjätteen pakkaamiseen ja voimme hyvällä syyllä kysyä onko tämä taloudelliselta kannalta tai ympäristön kannalta perusteltua? Voisimmeko valita järjestelmän, jossa jätteitä ei välttämättä tarvitse ollenkaan pakata tai voisimmeko käyttää edullisempia paperipusseja? Turhat kuljetukset rasittavat myös ympäristöä. Biojätteen sekaan joutuva energiajäte aiheuttaa joka viikko kahden rekkakuorman suuruisen turhan kuljetuksen Stormossenille Mustasaareen. Jätteiden keräily kotitalouksista on alueellamme myös tehotonta, sillä 40 jäteautoa liikkuu teillämme, vaikka 10 jäteautoa riittäisi keräämään ja kuljettamaan kaiken kotitalousjätteen.

Kaksilokerojärjestelmään siirtyminen voisi olla edullinen ratkaisu tulevaisuutta silmällä pitäen. Alueellamme on jo käytössä yksi kaksilokeroinen jäteauto ja aikaa myöten ne tulevat yleistymään vaikka emme muuttaisikaan jätteenkäsittelyjärjestelmää. Kotitalouksien kannalta ainoa muutos nykyiseen koskisi pihalla olevaa jäteastiaa.

Optisen lajittelun käyttöönotto oli aikanaan ennakkoluuloton ja rohkea ratkaisu, joka edellytti uuden tekniikan käyttöönottoa. Vaikka järjestelmä on toiminut alueellamme, niin muualla Suomessa sitä ei ole käytössä. Myös nyt tarvitaan ennakkoluulotonta ja rohkeaa ajattelua, kun suunnittelemme ja toteutamme jätteenkäsittelyä seuraavaksi pariksi vuosikymmeneksi.

Olli Ahllund, toimitusjohtaja

eko. 2/2014

VASTAAVA JULKAISIJA

Olli Ahllund
Ab Ekorosk Oy
Launisaarentie 90
68600 Pietarsaari
(06) 781 4500
Fax (06) 781 4529
www.ekorosk.fi

TOIMITUS-NEUVOSTO

Olli Ahllund
Pia Grankvist
Annika Haukkasalo
Johanna Pesola
Marko Berg

TUOTANTO

Annika Haukkasalo
Pia Grankvist
Ab Ekorosk Oy

LAYOUT

Elina Korpiaho,
Lönnberg Print & Promo

KANSIKUVA

Björn Stjernvall

PAINOPAIKKA

Botnia Print

Jätteen vastaanoton on - lajittelu jatkuu

Neljä lokeroa Itä-Uudellamaalla

Porvoon alueella Itä-Uudellamaalla joidenkin kotitalouksien pihassa on jäteastia, joka on jaettu neljään lokeroon. Itä-Uudenmaan Jätehuolto kerää neljää eri jätelajia suoraan kotitalouksilta. Nämä asiakkaat vuokraavat jäteastian, jossa on neljä lokeroa erikseen sekajätteelle, pahville, paperille ja lasille/metallille. Kotitaloudet, jotka lajittelevat tällä tavoin, tuottavat 50 % enemmän kierrätettävää jätettä kuin muut kotitaloudet. Kotitaloudet, jotka lajittelevat näin, maksavat 13,94 € arvonlisäveroineen jokaisesta tyhjennuskerrasta. Hintaan sisältyy kuljetus, käsittelymaksu ja astian vuokra.

Lähde:

Tuija Klaus,
Itä-Uudenmaan

Jätehuollon palvelupäällikkö

Teksti: Pia Grankvist Kuvat: Itä-Uudenmaan Jätehuolto

Pietarsaareissa eriväriset roskapussit erotteleva Pirilön lajittelulaitos on tulossa tiensä päähän ja sen vuoksi Ekorosk punnitsee nyt eri vaihtoehtoja. Kotitalouksien lajittelu bio- ja energiajätteisiin kuitenkin jatkuu. Ekorosk on onnistunut ratkaisuisaan, sillä Ekorosk on toiminut edelläkävijänä biojätteen hyödyntämisessä.

Ekoroskin toimitusjohtaja **Olli Ahlund** muistuttaa lajittelulaitoksen jatkosta keskus-

teltaessa huomioida sellaiset tekijät, kuten biojätteen käsittely tulevaisuudessa, biojätteen laatu sekä miten käsittely järjestetään kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

Tällä hetkellä mustat pussit kuljetetaan Mustasaaren Stormossenin mädätyslaitokseen. Pussit murskataan ja erotetaan biojätteestä erilaisin mekaanisin keinoin. Tämä oli sopiva ratkaisu aikana, jolloin Stormossenin alueen asiakkaat laitoivat energia- ja biojätteen

samaan pussiin. Nykyään lajittelu Stormossenin alueella on muuttunut siten, että energiajäte menee polttoon massapolttolaitokseen Westenergyllä. Stormossenin oma biojäte ei enää tarvitse mekaanista esikäsittelyä, jonka Ekoroskin musta pussi edelleen tarvitsee.

Muovipussit puristetaan rikki

Musta pussi on taistellut toi-

sen ongelman kanssa jo aiemmin. Muovipussit rikkoutuvat talvella, kun biojäte jäätyy kuljetuksen aikana. Jäteautot on suunniteltu siten, että ne puristavat jätteet. Mitä ohuempia pussit ovat, sitä todennäköisemmin ne puristuvat rikki. Tästä syystä lajittelulaitokseen tulee paljon jätteitä, jotka eivät ole pakattu pusseihin, vaan kulkevat lajitteluhihnalla irrallaan. Laitosta ei ole suunniteltu lajittelemaan ilman pusseja. Tällöin laitos ei toimi kuten pi-

täisi. Irtojäte, jota ajetaan turhaan Stormossenille vastaa kahta rekkakuormaa viikossa.

Rikki puristettujen pussien ongelma säilyy, vaikka lajittelulaitos uusitaan. Kun jäte laitetaan samaan astiaan, osa pusseista rikkoutuu kuljetuksen aikana.

- Kun jätteet sekoittuvat ja jätteen laatu heikkenee, käsittelystä tulee kalliimpaa, huomauttaa Ahlund. Jos bio- ja energiajäte voitaisiin ottaa erikseen vastaan, jätteen laatu

Muovipussit on kielletty yhä useammassa maassa

Kertakäyttöiset muovipussit kiellettiin Italiassa vuonna 2011. Siellä käytetään nykyään biohajoavia pusseja ja paperikasseja. Ranskan hallitus haluaa kieltää muovipussit, jotka eivät ole biohajoavia vuodesta 2016 lähtien. Samaan aikaan EU-komissio harkitsee, mitä EU-tasolla tehdään. Myös Kalifornian osavaltio Yhdysvalloissa on kieltänyt kertakäyttöiset muovipussit ja kielto tulee voimaan vaiheittain heinäkuuhun 2016 mennessä. Afrikan valtioista Kenia, Ruanda, Togo ja Mauritania ovat myös kieltäneet muovipussit.

2 miljoonaa euroa ylimääräistä

Yksi ehdotus on, että Ekorosk jakaa kestäviä roskapusseja, jotka pysyvät ehjänä jäteauton kuljetuksessa. Näin kotitaloudet voisivat myös jatkossa laittaa molemmat jätelajit samaan astiaan. Ekoroskin lajittelulaitokseen tulee koko toiminta-alueelta yli 20 miljoonaa roskapussia vuosittain. Pelkästään muovipussit tulisivat maksamaan Ekoroskille noin 2 miljoonaa euroa ylimääräistä vuodessa, mikä näkyisi enemmän tai myöhemmin asiakkaiden maksuissa.

uudistuttava

paranisi ja käsittely olisi halvempaa, tehokkaampaa ja ympäristöystävällisempää.

Uusi laitos - mustat pussit käyttökelvottomia

Lajittelulaitoksen uusimista harkittaessa on syytä huomioida, että biojätettä ei silti voida lajitella mustiin pusseihin. Nykyinen lajittelulaitos erottelee värikkäät energiajätepusset mustista pusseista, jotka jatkavat matkaansa lajitteluhihnalla. Modernit laitokset rakennetaan päinvastaisella periaatteella siten, että biopussit ohjataan pois ensin, koska biojätteen määrä on pienempi kuin energiajätteen määrä.

Ongelmana on, että bio- ja energiajätteen erotteluun käytettävä optiikka ei toimi, jos poistettavat pussit ovat mustia. Tämän vuoksi biojätepusset värin tulisi olla jokin muu, kuten vihreä, punainen tai keltainen. Musta väri pusseissa on huomattavasti halvempi kuin jokin muu näistä väreistä. Näin muovipusseista tulisi kalliimpia.

Tähän saakka Ekoroskilla on ollut hyvä yhteistyö ruoka-kauppojen kanssa. He myyvät pikkurahalla kaksipuolisia muovipusseja, joissa on musta sisäpuoli. Yhteistyöstä tulee epävarmaa, jos pussin sisäpuolelle täytyy vaihtaa kalliimpi väri.

Muovipussikielto tulevaisuudessa?

EU-parlamentti hyväksyi huhtikuussa ehdotuksen, jonka mukaan EU-maiden on vähennettävä ohuiden muovipussien käyttöä 80 prosenttia vuoteen 2019 mennessä. EU-parlamentti katsoo, että muovipussit ovat suuri ja kasvava ympäristöongelma. Sen vuoksi pian voi tulla aika, jolloin kertakäyttöiset muovipussit kielletään. Italiassa kiellettiin kaikki kertakäyttöiset muovipussit jo vuonna 2011. Kannattaako Ekoroskin silloin rakentaa uutta 15–20 vuotta käytössä olevaa laitosta, joka edellyttää, että jätteet lajitellaan muovipusseihin?

Kahden lokeron jäteastia voidaan tyhjentää samanaikaisesti, kuten kuvassa. Monilokeroisessa jäteautossa jäte ei sekoitu kuljetuksen aikana. Toinen vaihtoehto on, että molemmat lokerot tyhjennetään erikseen ja niillä on eripituiset tyhjennysvälit.

Mitä Ekorosk suunnittelee ja miksi?

Kotitalouksien lajittelu bio- ja energiajätteen sujuu hyvin ja niin Ekorosk haluaa sen toimivan myös jatkossa. Lajittelulaitos täytyy kuitenkin peruskorjata, joten samalla Ekoroskilla on mahdollisuus parantaa ja kehittää jätteen vastaanottoa. Nykyisen järjestelmän heikkous on se, että roskapussit puristuvat helposti rikki kuljetuksen ja käsittelyn aikana. Tällöin bio- ja energiajäte sekoittuvat ja jätteen kierrättämisestä tulee vaikeaa ja kallista.

Sen vuoksi Ekorosk on ehdottanut Pohjanmaan jätelautakunnalle, että tulevaisuudessa kotitaloudet laittaisivat bio- ja

energiajätteen erillisiin lokeroihin. Näin vältettäisiin jätteiden sekoittuminen ja käsittelykustannukset laskisivat. Jätelautakunta päättää tämän vuoden aikana, millä tavalla jätteenkäsittely tullaan jatkossa järjestämään.

Jos bio- ja energiajäte päätetään laittaa erillisiin astioihin tai lokeroihin ja jätteet pysyvät erillään kuljetuksen aikana, kotitalousjätteen käsittelykustannukset laskevat. Säästö näkyisi kotitalouksien maksuissa, sillä Ekorosk on voittoa tavoittelematon yhtiö. Tavoitteena on pitää kotitalouksien maksut maan keskiarvoa

alhaisempana myös tulevaisuudessa.

Mitä ovat kaksi erillistä lokeroa?

Kaksi erillistä lokeroa kotitalouksien bio- ja energiajätteille voidaan ratkaista kolmella tavalla; 1. vanhaan jäteastiaan lisätään väliseinä, joka jakaa astian kahteen lokeroon, 2. nykyinen astia vaihdetaan samankokoiseen uuteen astiaan, jossa on kaksi lokeroa, 3. erillinen pieni astia biojätteelle (60–80 litraa).

Storkohmon lajittelukentällä kaatopaikkajät-
teistä ohjataan jätettä hyödynnettäväksi.

Nykyaikainen kaatopaikka

Teksti & kuvat: Annika Haukkasalo

Nykyaikainen kaatopaikka ei ole pelkkä loppusijoituskenttä, jonne jätteet kipataan. Siksi puhumme nykyään jäteasemasta, jossa loppusijoituskenttä on vain yksi toiminto muiden ohella.

Loppusijoittamisen lisäksi Storkohmon jäteasemalla käsitellään ja varastoidaan hyötyjätteitä. Storkohmolla otetaan vastaan muun muassa energiajätettä, rakennusjätettä, lajittelematonta jätettä, pilaantunutta maata, kiviainesta, nestemäisiä jätteitä sekä puuta ja metallia.

Loppusijoitukseen varattu 3,8 hehtaarin alue riittää hyvin pitkälle tulevaisuuteen. Sen sijaan toiminnan keskittyessä yhä enemmän jätteen hyötykäytön tehostamiseen, lajittelukenttää on laajennettu yli 8000 m² viimeisten vuosien aikana.

Vähemmän jätettä kaatopaikalle

Olenaisena piirteenä nykyaikaisessa kaatopaikassa on se, että jäte pyritään ohjaamaan hyötykäyttöön. Jätelaki ohjaa vähentämään kaatopaikkajätettä viisiportaisen jätehierarkian keinoin. Sen mukaan ensimmäinen tavoite on jätteen syntymisen ehkäiseminen. Mikäli tuote kuitenkin päätyy kiertoon, se tulee hyödyntää mahdollisimman pitkälle uusio-ikätyössä, raaka-aineena tai energiana. Kaatopaikka tulee olla viimeinen vaihtoehto. Sinne sijoitetaan vain jäte, jonka hyödyntäminen ei ole mahdollista.

Valtakunnallisella tasolla ta-

voitellaan loppusijoitettavan jätteen vähentämistä 20 prosenttiin vuoteen 2016 mennessä. Ekoroskin alueella valtakunnallinen tavoite on jo saavutettu. Kotitalouksien tuottamasta jätteestä kaatopaikalle päätyy jo nyt vain 5 %. Ekoroskin oma tavoite on, että kaatopaikalle päätyisi vain 1–2 % jätteistä.

- Viime vuonna kaatopaikkajätettä vastaanotettiin 10 000 tonnia, kun vielä vuonna 2005 määrä oli kolminkertainen. Parannus on saatu aikaan tehostamalla lajittelua, kertoo Ekoroskin toimitusjohtaja **Olli Ahllund**.

Viime vuosina Storkohmolla on tehty mittavia lajittelukokeita kaatopaikkajätteen vähentämiseksi. Kokeilussa vastaanotettu jäte lajitellaan vielä kertaalleen lajittelukentällä ja osa jätteistä on saatu ohjattua hyötykäyttöön.

Tärkeää on myös yrityspuolella tehostunut materiaalin kiertäminen ja asiakkaidemme arvostus lajitteluun. Asiakaskyselymme mukaan jopa 93 % vastaajista pitää lajittelua tärkeänä.

Kallis kaatopaikkajäte

Korkean hyötykäyttöasteen ansiosta Ekoroskin jätemaksut ovat selkeästi alhaisempia kuin Suomessa keskimäärin. Mitä vähemmän jätettä tarvitsee viedä kaatopaikalle, sitä halvemmat jätemaksut ovat.

Jätteen ohjaaminen hyötykäyttöön on kaikkien etu, sillä kaatopaikkajäte on kaikkein kalleinta jätettä. Valtio tavoittelee kaatopaikkajätteen vähentämistä perimällä kaatopaikalle toimitetusta jätteestä korkeaa jäteveroa. Jätevero on otettu käyttöön vuonna

1996 ja sen jälkeen sitä on korotettu neljä kertaa. Vuodenvaihteessa hinta nousee jälleen ja ylittää silloin jo 55 € tonnilta.

- Suomalainen maksaa jäteveroa keskimäärin 13–14 € vuodessa. Ekoroskin alueella kaatopaikkajätteen määrä on saatu pidettyä kurissa, jonka vuoksi asiakkaamme maksavat jäteveroa vain 3–4 € vuodessa, Ahllund huomauttaa.

Vieraantumisen kaatopaikoista

Nykyään kotitaloudet asioivat kaatopaikalla välikäden kautta. Kaatopaikalle päätyy kotitalouksien jätettä vain kuljetusyritysten ja hyötykäyttöasemien välityksellä. Kaatopaikalle ei enää käydä kippaamassa omaa kuormaa.

Kaatopaikkojen määrä on pudonnut Ekoroskin 11 kunnan alueella 80-luvun neljästäkymmenestä kaatopaikasta yhteen koko aluetta palvelemaan kaatopaikkaan.

- Vuonna 2008 avattu loppusijoituskenttä mitoitettiin alun perin kymmenelle vuodelle, mutta se tulee palvelemaan asukkaita ainakin toisetkin kymmenen vuotta, toteaa Ekoroskin käyttöpäällikkö **Peter Sarelin**.

Ympäristövaikutuksia valvotaan

Kaatopaikkoja koskeva lainsäädäntö oli 90-luvun puoliväliin saakka puutteellista. Kaatopaikoilta ei tuolloin vielä edellytetty ympäristövaikutuksien valvontaa. Nykyinen jätealan lainsäädäntö ohjaa koko kaatopaikan toimintaa suunnitteluvaiheesta sen lopettamiseen ja jälkihoi-

Loppusijoituspenkalla voi nähdä kaatopaikkajyrän työssään. Kaatopaikkajäte tampataan tiiviiksi ja peitetään suojakerroksella. Näin jäte ei lennä ympäristöön, haittaeläimet eivät pääse pesimään alueella ja paikka on paloturvallisempi. Lisäksi tiivistämisellä lisätään kaatopaikan tilavuutta.

toon saakka.

- Ekorosk seuraa ja arvioi toimintansa ympäristövaikutuksia säännöllisesti ympäristöjärjestelmän edellyttämällä tavalla. Lisäksi toimintaa ohjaavat ympäristöviranomaiset, ympäristöluvat ja tarkkailuohjelmat, Sarelin toteaa.

Jäteaseman keskeisiä ympäristönsuojelutoimia ovat kaatopaikkakaasujen keräys ja vesien hallinta. Lisäksi seurataan toimintojen aiheuttamia vaikutuksia hajun, pölyn, melun, siisteyden ja tuhoeläinten osalta sekä valvotaan jäteaseman energiankulutusta.

Vastaanottoa rajoitetaan

Jäteasemalla ollaan tarkkoja vastaanotettavien jätteiden laadusta. Jokainen jäteasemalle toimitettu kuorma punnitaan,

tarkastetaan ja sen tiedot kirjataan ylös. Kaatopaikkajätteen on täytettävä tietynlaiset kriteerit, että se voidaan ottaa vastaan. Jos kaatopaikalle tuotavan jätteen tiedot eivät ole riittävät tai kyseessä on uudenlainen jätetyyppi, täytyy jäte-erästä testata kaatopaikkakelpoisuus.

Vuonna 2016 astuu voimaan orgaanisen jätteen kaatopaikkakielto, jonka jälkeen kaatopaikoilla vastaanotettavaa jätettä rajoitetaan entisestään. Lajittelukokeiden ansiosta Storkohmolla on jo nyt hyvät valmiudet toimia orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon mukaisesti.

Mitä loppusijoitukseen enää jää, kun hyödynnettävä jäte on erotettu siitä? Ei paljoa. Toistaiseksi kaatopaikalle menee vielä muun muassa vuorivilla ja lasikuitu, mutta niillekin etsitään hyödyntämiskohteita.

Pieniä arjen valintoja

Teksti & kuva: Annika Haukasalo

Eettinen kuluttaminen, kestävien valintojen tekeminen, kierrättäminen, jätteiden vähentäminen ja lähituotteiden suosiminen ovat hienoja asioita, mutta miten me voimme toteuttaa näitä arjessamme?

Saimme Martoilta konkreettisia vinkkejä tähän ongelmaan Ekoskin avoimien ovien päivänä.

Vähemmän tavaraa - viihtyisämpi koti

Tavaran määrä kodeissamme on lisääntynyt ja ongelmaksi on muodostunut epäjärjestys. Martat ohjeistavat järjestämään varastot ja komerot siten, että laatikoissa ja kasseissa lukee, mitä ne sisältävät.

- Usein tavarat ovat niin sekaisin, että joudutaan ostamaan uusia tarvikkeita vain sen takia, ettei löydetä jo olemassa olevaa, kuvailee Marttojen kotitalousneuvoja **Eija Tuukkanen**. Varastojen vuokraaminen tavaroille ei ole enää vain televisio-ohjelmien hamstraajien suosiossa, vaan sitä tehdään yhä enemmän täällä meidänkin ympärillä.

Kotia siivotessa kannattaa vilkaista, löytyykö pesuaineista ympäristömerkki ja suosia hajusteettomia tuotteita.

- Useimmat pesuaineet ovat monikäyttöisiä, joten siivouskaappia ei kannata täyttää turhaan monella eri puhdistusaineella, Tuukkanen vinkkaa.

Kodin turhat tavarat on hyvä laittaa kiertoon tilaa viemästä ja lajittelusta kannattaa tehdä itselle helppoa.

- Jätteiden lajitteluun on tänä päivänä olemassa toimivia keittiöratkaisuja, kuten monilokeroiset lajitteluvaunut. Jos kaikille jätelajeille ei halua varata keittiöstä tilaa, voi varastoon asettaa helposti kuljetettavat kestokassit usein syntyvälle jätteelle.

Kauniiksi somistettu koti ei vaadi suuria investointeja ja aina ei tarvitse välttämättä ostaa mitään. Ruokakomerostakin voi löytyä paljon somistamiseen kelpavaa materiaalia.

- Ruoka-aineista käytän koristeluun hyvin usein kahvipapuja ja värillisiä pastoja. Kun leikkokukat ovat kuivaneet, käytän niiden terälehdet. Linsit ja merisuola ovat myös hyvännäköisiä koristeita.

Kestäviä valintoja keittiössä

Ympäristöystävällinen ruoka on usein yhtä kuin terveellinen ruoka, koska se sisältää reilusti kasviksia, myötäilee sesonkituotteita ja se on lähellä tuotettua.

- Luonnonantimia kannattaa hyödyntää ja säilöä. Näin niistä on iloa myös pitkään siesongin jälkeen, Tuukkanen neuvoo. Ympäristöystävällisiä ruoka-aineita ovat esimerkiksi kotimainen ohra, joka usein unohdetaan. Sitä voi lisätä ruokaan riisin tilalle tai puuroon raaka-aineeksi.

Myös ruokahävikkiin kannattaa kiinnittää huomiota. Samaa aikaan kun vahdimme ruokaostostemme hintoja, heitämme käyttökelpoista ylijäänyttä ruokaa roskiin. Tänään ylijääneen ruoan voi pakastaa ja syödä jokin toinen päivä.

- Juustoa ja leipää jää hyvin usein tähteesi, Tuukkanen kertoo.

Ohessa onkin Marttojen helppo bruschetta-resepti, johon saa upotettua kuivaneet

Marttojen kotitalousneuvoja Eija Tuukkanen neuvoo hyödyntämään ja säilöämään luonnonantimia.

juustonkannikat ja leivät.

Jääkaapin lämpötilan Martat suosittelvat tarkastamaan silloin tällöin, sillä lämpötilan ollessa väärä, ruoat menevät nopeammin pilalle.

- Lämpötila kannattaa tarkistaa laittamalla lämpömittari vesilasiin, sillä näin mittari kertoo todellisen lämpölueman. Sopiva lämpötila jääkaapille on +2 – +5 °C.

Säästää sähköstä ja vedestä

Säästöä sähkönkulutuksessa syntyy, kun liittää kodin elektroniikkalaitteet jatkojohtoon, jossa on katkaisin. Sulkemalla virran jatkojohtoon katkaisimesta saadaan laitteet pois leposäkötilasta.

- Jos perheessä syntyy erimielisyyksiä kodin sähkösyöpiä,

laitteet voi testata mittareilla, jotka selvittävät, paljonko sähkövirtaa laite kuluttaa.

Ekologisemman arjen tavoittelussa Martat ohjeistavat lähemmään liikkeelle pienin askelin, sillä pienilläkin arjen valinnoilla on merkitystä.

- Yksi pieni muutos voi olla se, että hampaista ei pestäisi juoksevan veden alla, vaan käytettäisiin mukia.

Bruschetta-leivät

Juustonkannikka
2 pieneksi pilkottua tomaattia
tai ½ dl tomaattimurskaa (avattu pakkaus jääkaapissa)
1–2 valkosipulinkynttä
oregano
4 leipäviipaleita
½ dl öljyä

Leikkaa juusto ohuiksi siivuiksi. Levitä tomaattikuutiot tai tomaattimurska leiville. Ripottele oreganoa ja juustosiivuja leipien päälle. Lämmitä paistinpannu ja kuumenna öljy. Murskaa valkosipuli öljyyn. Nosta leivät pannulle ja anna öljyn imeytyä leipiin. Kuorruta leivät kuumassa uunissa tai grillivastuksen alla nopeasti.

(Resepti: Martat)

HYVÄ TIETÄÄ

Tilaa jäteneuvoja vierailulle!

Teksti & kuva: Annika Haukkasalo

Onko taloyhtiössäsi, työpaikallasi, kouluuokassasi, harrastusporukassasi tai lähipiirissäsi ongelmia jätteiden lajittelussa tai oletko kenties suunnittelemassa ympäristöpäivää? Jäteneuvojan voi tilata maksutta erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin luennoimaan jätehuollosta. Jäteneuvoja opastaa asukkaita jätteen synnyn ehkäisemisessä, lajittelussa, hyötykäytössä sekä kierrätyksessä ja kertoo Ekoroskin toiminnasta. Luento voidaan sovittaa

kaikenikäisille. Ryhmät ovat tervetulleita myös tutustumiskäynnille Pirilön jäteasemalle.

Sovi vierailusta suoraan neuvojiemme kanssa: asiakasneuvoja Johanna Pesola puh. 050 368 1422, johanna.pesola@ekorosk.fi sekä yritysneuvoja Marko Berg puh. 050 561 6190, marko.berg@ekorosk.fi.

Meiltä voi tilata maksutta myös jätteoppaita, esitteitä ja lajittelutarroja!

Ekopisteiden kunnossapito

Teksti & kuva: Pia Grankvist

Ekoroskin toiminta-alueella on 271 ekopistettä ja Ekorosk huolehtii itse kunnossapidosta suurimmassa osassa niistä. Ekoroskin henkilöstö käy kaikki ekopisteet läpi vähintään kerran kuukaudessa. Kokkolan alue on poikkeus. Kokkolassa Ekorosk tekee yhteistyötä Kokkotyösäätiön kanssa, joka huolehtii vanhan Kokkolan alueen ekopisteiden kunnossapidosta. Kokkotyösäätiön työharjoittelijat tarkistavat sen alueen ekopisteet joka viikko.

Ekopisteiden jäteastioiden tyhjentämisen hoitaa urakoitsija, joka tyhjentää astiat 2–6 viikon välein riippuen täytönopeudesta. Ekorosk seuraa jatkuvasti täytönopeutta ja tarvittaessa pidentää tai lyhentää tyhjennysväliä. Mikäli sinulla on huomautettavaa ekopisteistä, ota yhteyttä Ekoroskiin puh. 06 781 4500 tai

info@ekorosk.fi.

Ekopisteillä otetaan vastaan paperia, lasia, metallia ja paristoja sekä eräillä pisteillä kartonkia. Ekopisteille ei saa toimittaa muuta jätettä. Ekoroskin hyötykäyttöasemat ottavat vastaan jätettä, jota ei saa viedä ekopisteelle sekä suuria jättemääriä. On hyvä muistaa, että ekopisteet ovat julkisia paikkoja, jotka yhdessä jaamme ja maksamme jätelaskun kiinteässä maksussa. Viihdymme kaikki paremmin, jos nämä paikat pysyvät siisteinä.

Ekorosk omistaa osan ekopisteiden astioista ja osa kuuluu Paperinkeräykselle, jonka Suomen paperintuottajat ovat perustaneet paperi- ja kartongikeräyksen kasvattamiseksi. Ekoroskille kuuluu lasin, metallin ja paristojen astiat sekä info-aulut. Paperin- ja kartongikeräysastiat omistaa Paperinkeräys.

Uusi juhlapuku käytetyistä farkuista - sci-fiä?

Teksti & kuva: Pia Grankvist

Upouusi gaalapuku itsenäisyyspäivänjuhliin, jonka raaka-aine on selluloosa vanhoista farkuistasi. Kuulostaa utopialta, mutta voi olla todellisuutta muutaman vuoden kuluttua. Aaltoyliopisto testaa parhaillaan tekniikkaa selluloosan kierrättämiseksi. Kaikkia puuvillakuituja voidaan käyttää raaka-aineena tämän tekniikan avulla.

Vanhat puuvillakankaat liuotetaan suolan kaltaisessa liuoksessa ja niistä kerätään molekyylit talteen. Siitä kehrätään uutta kuitua. Tällaiselle tekniikalle on suuri tarve, sillä me suomalaiset heitämme 70 000 tonnia vaatteita ja muita tekstiilejä roskiin vuosittain. Osa näistä tekstiileistä poltetaan ja niistä saadaan sähköä ja lämpöenergiaa, kuten Ekoroskin vastaanottamille tekstiileille tehdään. Joissain paikoissa Suomessa tekstiilit kuitenkin heitetään edelleen kaatopaikoil-

le. Se on valtavaa resurssien tuhlaamista, varsinkin kun uuden puuvillan tuotanto ei ole kestävää ympäristön kannalta. Puuvillan viljely kuluttaa erittäin suuria määriä vettä maissa, joissa on jo nyt pulaa puhtaasta juomavedestä. Kuvittele, jos puuvillaa ei tarvitsisi viljellä lisää.

